विद्याश्री
VIDYASHRI

वार्षिकांक २०२२–२३

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा द्वारा संचालित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय समुद्रपूर

(नॅक पुनर्मूल्यांकन 2022 B++ श्रेणी CGPA 2.80)

ISO 9001:2015

उच्च शिक्षण व संशोधन केन्द्र

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा द्वारा संचालित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

आमचे प्रेरणास्थान

स्व. श्रीमती माँ विठाईलक्ष्मी तुळसकर

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा द्वारा संचालित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

आमचे मार्गदर्शक

श्री. पांडुरंगजी तुळसकर

अध्यक्ष

आमचे नेतृत्व

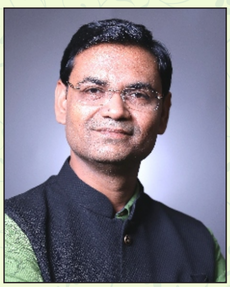

डॉ. उमेश तुळसकर

सचिव

डॉ. नयना शिरभाते

सदस्या

डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर

प्राचार्य

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा द्वारा संचालित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा

(रजि. नं. : महा/२०४/८५/एफ-६७०, वर्धा)

संचालक मंडळ

श्री. पांडुरंगजी तुळसकर
अध्यक्ष

डॉ. निलेश तुळसकर
उपाध्यक्ष

डॉ. उमेश तुळसकर
सचिव

श्री. विजयराव इटनकर
सहसचिव

सौ. रेखा तुळसकर
कोषाध्यक्ष

श्रीमती शांताबाई तळवेकर
सदस्या

डॉ. नयना शिरभाते
सदस्या

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

महाविद्यालय विकास समिती - २०२२-२३

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ या कायद्यातील कलम ९७(१) च्या अंतर्गत महाविद्यालयीन समिती

श्री. पांडुरंगजी तुळसकर
पदसिद्ध अध्यक्ष

डॉ. उमेश तुळसकर
व्यवस्थापन सचिव

डॉ. विठोबा चंदनखेडे
विभागप्रमुख सदस्य

डॉ. रमेश निखाडे
अध्यापक सदस्य

डॉ. प्रबोधकुमार सातपुते
अध्यापक सदस्य

डॉ. नयना शिरभाते
अध्यापक सदस्या

श्री. लालचंद डेकाटे
अध्यापकेत्तर सदस्य

श्री. प्रभाकर आंबटकर
उद्योग सदस्य

श्री. विजयराव इटनकर
समाजसेवा सदस्य

डॉ. निलेश तुळसकर
संशोधक सदस्य

श्री. पंकज वानखेडे
माजी विद्यार्थी सदस्य

डॉ. शिल्पा समदूरकर
समन्वयक सदस्या

डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर
प्राचार्य व पदसिद्ध सचिव

महाविद्यालय विद्यार्थी परिषदेचे सभापती व सचिव (विद्यार्थ्यांच्या निवडीनुसार सदस्य घेण्यात येईल)

विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, जि. वर्धा द्वारा संचालित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

उत्तुंग भरारी

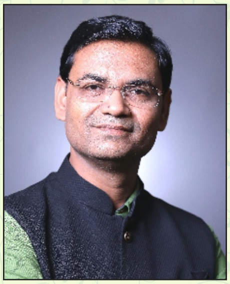

डॉ. उमेश तुळसकर
सदस्य – विधिसभा व विद्या परिषद
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. राजविलास कारमोरे
अध्यक्ष – अभ्यास मंडळ
(सांख्यिकी व लेखाकर्म)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. रमेश निखाडे
अध्यक्ष – अभ्यास मंडळ
(अर्थशास्त्र)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. ईश्वर सोमनाथे
अध्यक्ष – अभ्यास मंडळ
(वाणिज्य भाषा)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. नयना शिरभाते
सदस्य – अभ्यास मंडळ
(आण्विक जीवशास्त्र आणि
अनुवांशिक अभियांत्रिकी)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. शिल्पा समदुरकर
सदस्य – अभ्यास मंडळ
(गणीत)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. विठोबा चंदनखेडे
सदस्य – अभ्यास मंडळ
(इतिहास)
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

डॉ. मनोहर आंबटकर
सदस्य – अभ्यास मंडळ
प्राणीशास्त्र
रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे छायाचित्रे

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

विद्याश्री २०२३

कार्यकारी संपादक
प्रा. गणेश बेले

सहसंपादक
डॉ. राजीव कळसकर
डॉ. विजय मानवटकर
राजेश बाभुळकर

मराठी विभाग
डॉ. ईश्वर सोमनाथे
डॉ. मिलिंद कांबळे

इंग्रजी विभाग
डॉ. राजेशम वेलुपुला
डॉ. नितीन अखुज
डॉ. प्रकाश तळे

हिंदी विभाग
फारीश अली

विद्यार्थी संपादक
गणेश तिडके (बी. कॉम. ।।।)
कु. काजल ठवरी (बी. कॉम. ।।।)
कु. पुनम थुटे (बी. ए. ।।।)
आशिष हेडाऊ (बी. ए. ।।।)
कु. वैशाली भक्ता (बी. एस्सी ।)
कु. रोशनी जांभुळे (बी. एस्सी ।)

इंग्रजी विभाग
घनश्याम कदमधाड
डॉ. स्वाती रेवतकर

प्रकाशक
डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर
प्राचार्य

मुद्रक
महेन्द्र ग्राफिक्स

(एकुण प्रति : २२००)

या वार्षिकांकामध्ये प्रकाशित झालेल्या साहित्यातील/लेखामधील मते ही त्या लेखकांची स्वत:ची मते असुन त्यांच्याशी प्रकाशक, मार्गदर्शक, वार्षिकांक समिती, संपादक मंडळ, संस्था किंवा मुद्रक सहमत असेलच असे नाही. .... प्रकाशक

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

अनुक्रमणिका

अ. क्र.	विषय	लेखकाचे नांव	पान नं.
१.	मनोगत	प्राचार्य डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर	१
२.	संपादकिय	प्रा. गणेश बेले	२
३.	प्रिय गुरूजी	अब्राहम लिंकन	३
४.	आत्मविश्वास	कु. साक्षी मेश्राम	४
५.	आई	कु. यशस्वी मुंगले	४
६.	शिक्षक	कु. काजल ठवरी	५
७.	बाप	कु. नंदिनी पराते	५
८.	मैत्री	कु. साक्षी मेश्राम	६
९.	माझी आई	कु. आचल सहारे	६
१०.	मनातील दु:ख	कु. प्रतिक्षा कुंभारे	६
११.	माझं कॉलेज	कु. अपेक्षा नेहारे	७
१२.	विचित्र पण सत्य	कु. साक्षी मेश्राम	७
१३.	शाळा	कु. आदिती देवघणे	८
१४.	नशिब	कु. स्नेहल पढाल	८
१५.	गभकळी	कु. कल्याणी ढोले	९
१६.	मैत्री	सतीशसिंग छोयले	९
१७.	हदे शहर में	भुषण चनेकर	१०
१८.	स्वप्न	कु. साक्षी मेश्राम	१०
१९.	आई–बाबाचे महत्व	कु. प्राची हुलके	११
२०.	मराठी विभाग	डॉ. ईश्वर सोमनाथे	१२
२१.	अर्थशास्त्र विभाग	डॉ. प्रबोधकुमार सातपुते	१३
२२.	राज्यशास्त्र विभाग	डॉ. राजकुमार रामटेके	१३
२३.	इतिहास विभाग	डॉ. विठोबा चंदनखेडे	१४
२४.	गणीत विभाग	डॉ. शिल्पा समदूरकर	१४
२५.	प्राणीशास्त्र विभाग	डॉ. मनोहर आंबटकर	१५
२६.	खेल व क्रीडा विभाग	श्री. सी. के. सातपुते	१६
२७.	रसायनशास्त्र विभाग	डॉ. एन. एन. नरूले	१७
२८.	गृहअर्थशास्त्र विभाग	डॉ. विना मेंडुले	१७
२९.	वाणिज्य विभाग	डॉ. रमेश निखाडे	१८
३०.	राष्ट्रीय सेवा योजना	प्रा. मेघश्याम ठाकरे	१९
३१.	समाजशास्त्र विभाग	प्रा. मेघश्याम ठाकरे	२०
३२.	एम.सी.व्ही.सी. विभाग	श्री. मनोज कोरेकार	२२
३३.	कनिष्ठ महाविद्यालय विभाग	श्री. किरण वैद्य	२३
३४.	आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग	डॉ. अर्चना भेंडे	२४
३५.	सांस्कृतिक व शैक्षणिक विभाग	डॉ. प्रकाश तळे	२५
३६.	भौतीकशास्त्र विभाग	डॉ. सदानंद सार्वे	२६
३७.	इंग्रजी विभाग	डॉ. व्ही. राजेशाम	२७
३८.	वनस्पतीशास्त्र	डॉ. नयना शिरभाते	२८
३९.	ग्रंथालय विभाग	डॉ. प्रमोग अलोणे	२८
४०.	या भारतात बंधूभाव नित्य वसु दे	रा. सं. तुकडोजी महाराज	२९

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

मनोगत ......

प्रिय माझ्या लाडक्या विद्यार्थी मित्रांनो आणि मैत्रिनींनो, सर्वांना माझा नमस्कार... मी प्राचार्य या नात्याने आपल्याला सांगू इच्छितो की, विद्या विकास महाविद्यालय, नागपूर विद्यापीठातील एक नावारुपाला आलेले महाविद्यालय आहे. एका समुद्रपूर सारख्या छोट्याशा गावातून महाविद्यालयाचा सुरु झालेला प्रवास थक्क करणारा आहे. विद्या विकास शिक्षण संस्था हिंगणघाट द्वारा संचालित विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयाची स्थापना दिनांक ८ जुन १९८९ रोजी झाली. आज महाविद्यालयाला ३३ वर्षे पूर्ण होत आहेत. ही महाविद्यालयासाठी आणि समुद्रपूर सारख्या छोट्या तालुक्यासाठी अभिमानाची बाब आहे.

महाविद्यालयात कनिष्ठ व वरिष्ठ विभागाचा अभ्यासक्रम अद्यावत पध्दतीने शिकविला जातो. सन २००० पासून महाविद्यालय पदव्युत्तर शिक्षणाला सुरुवात झाली. मराठी, इतिहास, समाजशास्त्र या विषयांमध्ये एम.ए. तर २००३ पासून एम.कॉम. सुरु झाले २००६ पासून पदवी स्तरावरील बी.एस.सी. हे अभ्यासक्रम चालू झाले. सन २०१३-१४ या सालापासून एम. एस.सी. रसायनशास्त्र सुरु झाले. महाविद्यालयाला २०११ ला यु.जी.सी. कडून २ (एफ) व १२ (बी) ची मान्यता मिळाली. यु.जी. सी.च्या २०११-१३ या अनुदानातून महाविद्यालयात १०० मुलींच्या साठी सुसज्ज आधुनिक वस्तीगृह बांधण्यात आले. तसेच महाविद्यालयात अद्ययावत वर्ग खोल्या ग्रंथालय, विद्यार्थ्यांना पिण्यासाठी स्वच्छ पाण्याची सुविधा करण्यात आली आहे. महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांसाठी ई-लर्निंगसारख्या सुविधा करण्यात आल्या आहेत. त्यामुळे विद्यार्थ्यांना आधुनिक पध्दतीने शिक्षण घेता येईल. विद्यार्थ्यांना व्यावसायीक व जीवनामध्ये लायक बनवणारे शिक्षण महाविद्यालयात देण्याचा मानस आहे.

महाविद्यालयातील प्रत्येक विद्यार्थ्यांना आधुनिक शिक्षणासोबतच त्याला समाजाशी जोडणे आणि त्यांच्यात राष्ट्रीयत्वाची भावना निर्माण करणे हा महाविद्यालयाचा मुख्य हेतू आहे. महाविद्यालयाचा प्रत्येक विद्यार्थी माणूस म्हणून मोठा व्हावा आणि तो देशाच्या प्रगतीत वाटेकरी ठरावा म्हणूनच महाविद्यालयात माणूस बनवण्याचेही शिक्षण दिले जाते.

यु.जी.सी. ने प्रत्येक महाविद्यालयासाठी नॅक करणे अनिवार्य केले आहे. महाविद्यालयाचा सर्वांगिण शैक्षणिक दर्जा सुधारावा या हेतूने महाविद्यालयाचे दर पाच वर्षांने नॅक मुल्यांकन होत असते. आतापर्यंत महाविद्यालयाच्या दोन वेळा नॅक मुल्यांकन झाले. दि. २७, २८ एप्रिल २०२२ रोजी महाविद्यालयाचे तिसऱ्यांदा नॅक मुल्यांकन झाले आणि या नॅक मुल्यांकनात महाविद्यालयाला बी++ दर्जा मिळाला. ही महाविद्यालयासाठी गौरवाची बाब आहे. विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षण मिळावे यासाठी महाविद्यालय सतत प्रयत्नशिल असते. महाविद्यालयात सत्र २०१६-१७ पासून वाणिज्य, मराठी, इतिहास विषयाचे संशोधन केंद्र राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यार्थ्यांसाठी संशोधन केंद्र म्हणजे भविष्यासाठी खूप मोठी संधी होय. महाविद्यालयात चालू शैक्षणिक वर्षापासून विज्ञान शाखेत संशोधन केंद्राची सुरुवात करण्यात आली. तसेच नव्याने महाविद्यालयात NCC ची सुरुवात करण्यात येत आहे. नविन शैक्षणिक धोरणाचा विचार करता महाविद्यालयात नवनविन अभ्यासक्रम राबवले जाणार आहेत त्याचा फायदा विद्यार्थ्यांना मिळणार आहे.

प्रिय विद्यार्थ्यांनो माझ्या महाविद्यालयातून तुम्हाला उंच उंच भरारी मारता यावी यासाठी महाविद्यालयात चालू सत्रात प्रवेश निश्चित करावा कारण तुमचे चांगले भवितव्य घडवणे हा महाविद्यालयाचा हेतू आहे..

धन्यवाद मित्रांनो....!

डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर
प्राचार्य

संपादकीय ......

प्रिय विद्यार्थी मित्रांनो ...

विद्याथी हे प्रचंड उर्जेचे स्त्रोत असतात. त्यांच्यातील या उर्जेला विचारांच्या रूपाने प्रकट होण्यासाठी त्यांना व्यासपीठ हवे असते. योग्य व्यासपीठ जर त्यांना मिळाले तर त्यांच्यातील दडलेली अलौकिक प्रतिभा शब्दरूपाने प्रकट झाल्याशिवाय राहत नाही. त्यांच्या कल्पनेला पंख फुटून त्यांची प्रतिभा अनेक क्षेत्रात संचार करू लागते. त्यांच्या व्यक्तिमत्वातील सुप्त गुणांना चालना मिळते व त्यांच्याकडून कळत नकळत सुरेख अशा साहित्यकलेची निर्मिती होते. विद्यार्थ्यांच्या सर्जनशीलतेला चालना देण्याचे कार्य महाविद्यालयीन स्तरावर वार्षिकांकामधून होत असते हे अंक खऱ्या अर्थाने विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना नविन वाट दाखविण्याचे कार्य करीत असतात. 'विद्याश्री' हा आमच्या महाविद्यालयाचा वार्षिकांक विद्यार्थ्यांच्या कलागुणांना साकार करण्यासाठीच शब्दबद्ध करण्यात आलेला आहे. सन २०२२-२३ या शैक्षणिक सत्रातील 'विद्याश्री' हा वार्षिकांक आपल्या हाती सुपूर्द करतांना मनस्वी आनंद होत आहे.

विद्यार्थ्यांच्या मनातील भावविश्वाला नविन आकार मिळावा व विचारांचे नवनविन तरंग शब्दरूपाने उमटावे या विशाल हेतूनेच महाविद्यालय दरवर्षी या वार्षिकांकाची निर्मिती करत असते. या अंकात महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे लेख, कथा, कविता, ललित इ. साहित्य प्रकार हाताळण्याचा प्रयत्न करण्यात आलेला आहे त्यामुळे विद्यार्थी सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक जीवनात एक वेगळी वाट निर्माण करू शकतील ही अपेक्षा.

या वार्षिकांकाच्या निर्मितीसाठी नेहमीच आम्हाला प्रेरीत करणारे आमचे मार्गदर्शक आदरणीय श्री. पांडुरंगजी तुळसकर, अध्यक्ष - विद्या विकास शिक्षण संस्था, हिंगणघाट, मा. डॉ. निलेश तुळसकर, उपाध्यक्ष, प्रा. डॉ. उमेश तुळसकर, सचिव आणि प्राचार्य, डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर यांचे मन:पूर्वक आभार व्यक्त करणे माझे कर्तव्य आहे.

संपादकीय मंडळातील कार्यतत्पर असणारे प्रा. डॉ. राजीव कळसकर, प्रा. डॉ. विजय मानवटकर व डॉ. राजेश बाभुळकर यांचे मनापासुन आभार व्यक्त करतो.

संपादक मंडळातील विद्यार्थी प्रतिनिधी, महाविद्यालयीन सर्व शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी तथा विद्यार्थी तसेच टंकलेखन करणारे या सर्वांच्या सहकार्याने हा अंक मी आपणांसमोर अगदी अल्पावधीत साकार करू शकलो. या अंकात अनवधनाने काही त्रुटी राहिल्यास पुढील अंकात त्याबाबत दक्षता घेतली जाईल अशी ग्वाही देतो व माझ्या संपादकीय शब्दांना विराम देतो.

या अंकाचे आपण निश्चितच स्वागत कराल, या अपेक्षेसह .....

धन्यवाद !

प्रा. गणेश बेले
इंग्रजी विभाग

प्रिय गुरूजी ....

सगळीच माणसे न्यायप्रिय नसतात, नसतात सगळीच सत्यनिष्ठ, हे शिकेलच माझा मुलगा कधी ना कधी, मात्र त्याला हे देखील शिकवा जगात प्रत्येक बदमाषगकणिक असतो एक साधुचारित पुरूषोत्तमही, स्वार्थी राजकारणी असतात. जगात तसे असतात, अवघं आयुष्य समर्पित करणारे नेतेही असतात, टपलेले वैरी तसे जपणारे मित्रही !मला माहीत आहे. सगळ्या गोष्टी झटपट नाही शिकवता येत... तरीही जमलं तर त्याच्या मनावर ठसवा, घाम गाळून कमावलेला एकच छदाम आयत्या मिळालेल्या घबाडापेक्षा मौल्यवान आहे. हार कशी स्वीकारावी ते त्याला शिकवा, आणि शिकवा बिजयाचा आनंद संयमानं घ्यायला!तुमच्यात शक्ती असली तर त्याला द्वेषमत्सरापासून दूर रहायला शिकवा, शिकवा त्याला, आपला हर्ष संयमानं व्यक्त करायला. गुंडाना भीत जाऊ नको म्हणावं, त्यांना नमवणं सर्वांत सोपं असतं !जमेल तेवढं दाखवीत चला त्याला ग्रंथभांडाराचं अद्भुत वैभव मात्र त्याबरोबरच, मिळू दे त्याच्या मनाला निवांतपणा सृष्टीचे शाश्वत सौंदर्य अनुभवायला पाहू दे त्याला पक्ष्यांची अस्मान भरारी... सोनेरी उन्हात भिरभिरणारे भ्रमर... आणि हिरव्यागार डोंगर उतारावर डुलणारी चिमुकली फुलेशाळेत त्याला हा धडा मिळू दे, फसवून मिळालेल्या यशापेक्षा सरळ आलेले अपयश श्रेयस्कर आहे. आपल्या कल्पना, आपले विचार यांच्यावरत्याला सांगा, त्यांनं भल्यांशी भलाईनं वागावं, आणि टग्यांना अद्दल घडवावी. त्याला हे पुरेपूर समजवा, की करावी कमाल कमाई त्याने ताकद आणि अक्कल विकून... पण कधीही विक्रय करू नये हृदयाचा आणि आत्म्याचा ! धिक्कार करणाऱ्यांच्या झुंडी आल्या तर कानाडोळा करायला शिकवा त्याला आणि ठसवा त्याच्या मनावर सत्य व न्यायासाठी पाय रोवून लढत रहा.त्याला ममतेने वागवा पण लाडावून ठेवू नका. आणि हेही त्याला सांगा, ऐकावं जनांचं, अगदी सर्वांत... पण गाळून घ्यावं ते सत्याच्या चाळणीतून आणि फोलपट टाकून निकं सत्व तेवढं स्वीकारावं.अगदी तावून सुलाखुन निघाल्याशिवाय लोखंडाचं कणखर पोलाद होत नसतं. त्याच्या अंगी बनवा, अधीर व्हायचं धैर्य, अन् धरला पाहिजे धीर त्यांन जर गाजवायचं असेल शौर्य! आणखीही एक सांगत रहा त्याला, आपला दृढ विश्वास पाहिजे आपल्यावर तरच जडेल उदात्त श्रद्धा मानवजातीवर जमलं तर त्याच्या मनावर बिंबवा-हसत रहावं उरातलं दुःख दाबून, आणि म्हणावं त्याला, आसू ढाळावायची लाज वाटू देऊ नको त्याला शिकवा. तुच्छताबाद्यांना तुच्छ मानायला, अन् चाटुगिरीपासून सावध रहायला. माफ करा गुरूजी! मी फार बोलतो आहे, खूप काही मागतो आहे... पण पहा... जमेल तेवढं अवश्य करायचं !

माझा मुलगा भलताच गोड छोकरा आहे हो तो !!!

- अब्राहम लिंकन

आत्मविश्वास .....

ये आसमां छीन गया तो क्या?
नया ढूँढ लेंगे,
हम वो परिंदे नही जो
उडना छोड देंगे !!

मत पूछ हौसलें हमारे
आज कितने विक्षब्ध है,
एक नई शुरुआत तथा आरंभ तय है....
माना अभी हम नि:शब्द है!

ये पारावर छूट गया तो क्या?
नया सागर ढूँढ लें,
हम वो कश्तियां नहीं जो
तैरना छोड देंगे !!

कदम चलते रहेंगे....
जब तक श्वास है,
परिस्थिती से परे स्वयं पर हमे विश्वास है,

एक रास्ता मिला नही तो क्या
नई राहे ढूँढ लेंगे,
हम वो मुसाफिर नही जो चलता छोड देंगे !!

ख्वाबों को महकता रखते है,
हम मंजिलो से राबता रखते है
नशा हमें हमारी, फितरत का,
हर हार करती है बुलंद.... इरादा जीत का !

ये मुकाम नही हासिल तो क्या
नये ठिकाणे ढूँढ लेंगे,
हम वो शय नही जो अपनी तलाश छोड देंगे !!

कु. साक्षी मेश्राम
11th A (Sci.)

आई ....

तू माऊली जगाची
साऱ्या विश्वाची आई
तुझ्या थोर पुण्याईने
घडे विश्व हे सदाही
तुझी तळमळ आई
जणू पेटलेला दीप
मोती शंखात सापडे
आई आसवांची ज्योती
कोणी सांगत असेना
शब्द हेच पानिपाणी
जन्म आईचा हा थोर
हीच भगवंत वाणी
आई माहेर तुझे ग
सुख-दु:खांचे हे लेणे
सोन्यामोत्यात कोरले
तुझ्या शब्दांचे देणे
माझे जगणे सुखाचे
तुझ्या मांडीवर आई
मागणे एवढेच माझे
नको काशीची पुण्याई
मोती माणकांचे शब्द
माझी इवलिसी वाणी
आई सारखे या जगी
नाही पुण्यवान कोणी

यशस्वी मुंगले
11th C

शिक्षक ...

कळतच नाही सर मला
काही लिहाव तुमच्या वरती,
कार्यही तुमचे तेवढेच
निल तेवढीच आहे किर्ती
तुम्ही नाही केलीत ङ.ङ.इ.
कायद्याच्या जगातली कधी,
पण जीवनाच्या कायद्याची पध्दत
सर तुमची मात्र होती साधी.

तुम्ही आयुष्यभर प्रयत्न केले
आदर्श विद्यार्थी घडावे म्हणून,
थोडा मी ही प्रयत्न केला सर
त्यात माझ ही नाव यावं म्हणून
सर तुम्ही बोललेले शब्द नी: शब्द
काव्यासारखे वार करत होते
पण जीवनाच्या रणांगणात
लढण्याचे सामर्थ्यही देत होते
सर तुमच्यातला प्रत्येक गोष्टी
मी माझे आदर्श मानतो,
हरलोच आयुष्याच्या वाटेवर तर
आठवून लढायला बसतो.

सर तुमच्याविषयी खुप लिहायच होतं
माझ्या आयुष्याच्या डायरीत
पण अक्षरच सापडेना सर मला
तुम्ही शिकवलेल्या बाराखडीत
तुम्ही तरी प्रयत्न सोडला नाही मी
सर तुम्ही सांगितलं होतं म्हणून
पण तुमच्या या कवितेतून
माझ आयुष्य गेल झिजून

कु. काजल ठवरी
B. Com. (Final Yrs.)

बाप .....

आईचं गुणगान खूप झाले,
बिचाऱ्या बापाने काय केले
बिकट प्रसंगी बापच सदा सोडवी
आपण फक्त गातो आईचीच गोडवी
आईकडे असतील अश्रुंचे पाट,
तर बाप म्हणजे संयमाचा घाट
आठवते जेवण करणारी प्रेमळ आई
त्या शिदोरीची सोय ही बापच पाही
देवकी-यशोदेचं प्रेम मनात साठवा,
टोपलीतून बाळास नेणारा वासुदेवही आठवा
रामासाठी कौशल्येची झाली असेल कसरत
पुत्र वियोगाने मरण पावला बाप दशरथ
काटकसर करुन मुलास देतो पॉकेटमनी
आपण मात्र वापरी शर्ट-पॅन्ट जुनी
मुलीला हवे ब्युटीपार्लर नवी साठी
घरी बाप आटपतो बिन साबणाची दाडी
वयात आल्यावर मुले आपल्याच पिश्नात मग्न
बापाला दिसे मुलांचे शिक्षण, पोरीचे लग्न
मुलाच्या नोकरीसाठी जिना चढून लागते धाप
आण मुलीच्या स्थळासाठी उंबरठे झिजवणारा बाप
जीवनभर मुलांच्या पणी बापाच्या सदिच्छा.
त्यांनी समजून घ्यावं हीच माफक इच्छा .....

कु. नंदिनी पराते
11th B

मैत्री ......

मैत्री म्हणजे काय असते ...... ?
एकटेपणातील सहवास म्हणजे मैत्री असते
आनंदाची चाहूल म्हणजे मैत्री असते
दुख:तील दिलासा म्हणजे मैत्री असते
करमणूकीतील विरंगुळा म्हणजे मैत्री असते
संकटातील मदत म्हणजे मैत्री असते
आनंदाचे क्षण म्हणजे मैत्री असते.
कायमची संगत म्हणजे मैत्री असते.
दूर असतो तरी,
आठवण काढणे म्हणजे मैत्री असते.
मित्राची काळजी वाटणे... मैत्री असते.
वाटणारा जिव्हाळा म्हणजे मैत्री असते.
जवळची वाटणारी व्यक्ती म्हणजे मैत्री असते.
जोपासलेली आवड म्हणजे मैत्री असते

मैत्री म्हणजे काय असते....!
मैत्री म्हणजे शेवटी मैत्रीच असते.

कु. साक्षी मेश्राम
11th A (Sci.)

माझी आई ......

आई साठी काय लिहू ....
.... आईसाठी कसे लिहू ....
.... आई साठी पुरतील एवढे ....
.... शब्द नाहीत कोठे ....

.... आई वरती लिहिण्याइतक ....
.... नाही माझे व्यक्तिमत्व मोठे ....
.... आई तु उन्हातली सावली ....
.... आई तु पावसातली छत्री ....
....आई तु थंडीतली शाल ....

.... जीवन हे शेत ....
.... आई म्हणजे विहीर ....
.... जीवन ही नौका तर ....
.... आई .... म्हणजे तीर ....

.... अशी माझी आई ....

कु. आचल सहारे
B. Com. II

मनातील दु:ख

दु:ख माझे वेदनेच्या मैफलीत बसले होते
अश्रूंच्या ओलाव्यात बिचारे दु:खाणे जळले होते
मी करावी किती प्रार्थना जगण्यासाठी मरणाची
जगण्याला जे श्वास हवे ते श्वासच जहरी होते
जुळतात सावल्या सावलीत माझ्या अंधारही अंधारुन जातो
उगाच जगण्याचे हुंदके माझ्यात गहीवरले होते.
असेन मी असेलही काय कुणाला त्याचे
दोष कोणाचे काय सांगु मीच मलाच नकोसे होते

कु. प्रतिक्षा कुंभारे
B.Sc. 2nd year (CBZ)

माझं कॉलेज ...

आमचे विद्या विकास कॉलेज समुद्रपूर
चला मुलांनो आता जाऊ, यश शिखरांच्या कडे
विद्या विकास सुंदर आमुचे,
समुद्रपूर अमुचे गाव
गांधीजीचा जिल्हा आहे
वर्धा त्यांचे नाव
संस्काराच्या, तालावर मोती कसे घडे
मातोश्री देते आम्हा, आदर्शाचे धडे
चला शिकुया, होऊ ज्ञानी
आयुष्य उजळे,
श्रावणातल्या सरीसारखा
रिमझिम पाऊस पडे
दुपारच्या, सुट्टीमध्ये कशी गंमत घडे
मातोश्री देते आम्हा आदर्शाचे धडे
हसता खेळता आम्ही होऊ
संस्काराचे मोती,
हसऱ्या दिव्यांच्या कशा,
जळतात ज्योती,
शिक्षणाने बघा कसे, आयुष्य उजळे
विद्या विकास देते आम्हा आदर्शाचे धडे
संस्काराचे मोती घेवून
आम्ही मोठे होवु
ज्ञानज्योती लावून जगी,
भरारी ही घेवु .....

कु. अपेक्षा नेहारे
11th C

विचित्र पण सत्य ....

भरलेला खिसा
माणसाला जग दाखवतो
आणि रिकामा खिसा
जगतील माणसं दाखवतो
ज्याला शंभर किलो धानाचं पोतं
उचलता येतं,
त्याला ते विकत घेता येत नाही,
आणि ज्याला विकत घेता येतं
त्याला ते उचलता येत नाही,
विचित्र आहे पण सत्य आहे
आपल्याला जे जे पाहिजे,
ते ते सर्व मिळाले असते तर....
जगायला गंमत आणि
देवाला किंमत राहिली नसती...
चांगले मित्र आणि औषधे
ही आपल्या आयुष्यातील वेदना
दूर करण्याचे काम करतात.
फरक इतकाच की औषधांना
एक्सपायरी डेट असते,
पण मित्रांना नाही.

कु. साक्षी मेश्राम
11th A (Sci.)

शाळा

हे मेघा मझं घेऊन का रे?
माझ्या त्या जून्या शाळेम्हधी...
ती शाळा ते वर्ग नाहीत रे आता तिथे....
तिथे आहे एक भली मोठी इमारत ...
तिला पाहून मी म्हणते खरे माझी शाळा
पण खरं सांगू का?
मला ती माझी माळा वाटतच नाही...
माझी शाळा आता डरवली आहे
माझ्याचं स्वप्नांमध्ये आणि प्रत्येकाच्या हृदयामध्ये ...
कोणी आणेल का शोधून तिला डो। डे।
माझी शाळा... सर्व काही पुसल गेलं आहे...
सुंदर अशा कैनव्हासरती दुसरं मित्र
उमल्यं आहे रंगीबेरंगी रंग भरले गेले आहेत...
आणि माझी शाळा
त्याच आवरणाखाली पडली आहे ...
हे मेघा मझं घेऊन जाशील का रे?
माझ्या त्या जून्या शाळेमध्ये ...
हरवली आहे माझी शाळा
याच पृथ्वीच्या गांभाऱ्याम्हधी..

कु. अदिती देवघरे
B. A. VI Sem. (B)

नशिब .....

जीवन हा एक प्रवास आहे
चालत राहणे कर्तव्य आहे
काय आपणास मिळेल पुढे
हा तर नशिबाचा भाग आहे
कधी आनंद तर कधी दु:ख
हा ऊन सावलीचा खेळ आहे
आंबट, गोड नात्यांची इथे,
एक चविष्ट भेळ आहे.
आयुष्य खुप सुंदर आहे,
जगता येणे महत्वाचे आहे
अडचणी सर्वांनाच आहेत
मात करणं महत्वाचे आहे
आयुष्यास नको होऊ निराश
खरंच इतकं ते कठीण नाही
हे दिवस ही बदलून जातील
स्थिर जगात अस काहीच नाही
जीवन हा एक प्रवास आहे
नशिब त्याचा एक भाग आहे ....

कु. स्नेहल पढाल
11th A

गर्भकळी

कुजबूज कुजबूज गर्भामध्ये
नित तिची चालली होती
सुंदर फूल होण्यासाठी
एक गर्भकळी आसुलली होती
गर्भनिवाऱ्यात अनेक स्वप्ने
डोळे मिटूनी पाहत होती
तिच्या भावडांना भेटण्यास
एक गर्भकळी आसुलली होती
आईच्या गोड शब्दांना
हुंकार आतून देत होती
स्पर्श आईच्या होण्यासाठी
एक गर्भकळी आसुलली होती
सुंदर जग हे मला ही पहायचयं
त्यासाठी ती धडपडत होती
सुंदर जगी या जन्म घेण्या
एक गर्भकळी आसुसली होती
शब्द अचानक कानी पडले
ऐकून आज ती थरथरत होती
मुलगी आई गर्भात म्हणूनी
आई तिची रडत होती
जिवास धोका जाणूनी आपल्या
गर्भकळी भेदरली होती
काय करावे? कुठे लपावेत
जागा सर्वत्र शोधत होती
मार्ग दिसेना कोठे तिजला
हिरमुसून ती बसली होती
स्वप्ने खरी जळून गेली
रुवन आतून करत होती
हात काळाचे येता जवळी
प्रचंड आकांत करत होती
काय चुक रे माझी देवा,
प्रश्न विधात्यास करत होती
श्वास संपला बघता बघता
निपाचित आता ती पडली होती
फुल होऊनी सुगंध देण्या
एक गर्भकळी आसुसली होती.

कल्याणी वि. ढोले
बी.ए. भाग-२

मैत्री ....

मैत्री अशी असावी
भरकटलेल्या पाखराला घराची वाट दाखवणारी
सुकलेल्या फुलांना बहर आणणारी,
दुखाच्या वाळवंटात प्रेमाचा पाझर आणणारी
एकटेपणात सहवासाचा दिलासा देणारी
शब्दाविना सर्व काही समजून घेणारी,
न सांगताच डोळ्यातील भाव ओळखणारी ....

सतीशसिंग छोयले
11th B

हदे शहर से नीकली तो

हदे शहर से नीकली तो गाव गाव चली
कुछ यादे मेरे संग पाव पाव चली.
सफर जो धुप का हुआ तो तजुरबा हुआ,
ओ जिंदगी ही क्या जो छाव छाव चली.

जितुंगा मैं ये खुद से वादा करो,
जितना सोचते हो कोशीश उससे जादा करो
तकदीर भी रुटे पर हिमत ना टुटे
मजबुत इतना इरादा करो

उलज ने बडती जाये तो झेलते रहो.
वक्त उतार दे अगर मैदान मे तो खेलते रहो
लोग कहेंगे तुम को पागल बस सुनते रहो
दबाकर लोगो की बाते मन में अपने सपने बुनते रहो

जिस दिन बदल जायेगा तुम्हारा वक्त सबका
विश्वास बदलेगा और जो था कबी लोगो के
लिए पागल अब ओ इतिहास बदले गा

अपने होसलो के दमपर हम अपनी प्रतिभा दिखा देंगे
भले हि कोइ मंचणा दे हमे हम अपना मंच खुद बना लेंगे

भुषण दिनकर चनेकार
11th (B) Sci.

स्वप्न ......

स्वप्न पहावं मोठ
दिसावे ही छान,
जगण्यात मिळावा आनंद
बनावे महान

आपण बनाव असं
की स्वत: पेक्षा श्रेष्ठ
दुसऱ्याने करावे कौतुक
एकदम उत्कृष्ठ

काय केले म्हणजे
समाधान प्रिय होता येते
दुसऱ्याच भल होण्यास
जन्म झाला समजा येथे

आपल्याला सदैव
आनंद देणारा दुसरा
कोण तो विसरलात?
परमेश्वरा शिवाय ना आसरा

कु. साक्षी मेश्राम
11th A (Sci.)

आई-बाबांचे महत्व

आयुष्यात प्रत्येक नाती महत्वाच्या असतात. पण त्या नात्यातील सर्वात अनमोल नातं हे आई वडिलांच असते. पण आजचे मुल-मुली त्यांचे महत्व विसरत चालले आहे. आई-बाबा हे फक्त शब्दच नाहियेत. तर आपले आयुष्य आहे. त्यांच्याविना आपलं जिवन शून्य आहे. आई-बाबा हे आपल्या जिवनाच्या गाडीचे ते दोन चाके आहेत. ज्याच्यावर आपल्या जिवनाची गाडी चांगल्याप्रकारे चालत आहे, आई ही ती स्त्री आहे जिने आपल्या जिवाचा विचार न करता आपल्या नऊ महिने आपल्या गर्भात वाढविले, किती त्रास व वेदना सहन करुन तिने आपल्याला हे सुंदर आयुष्य दिले. आपल्याला हे सुंदर जग दाखविले. बाबा म्हणजे आपला आधारस्तंभ आहे. ज्याच्यावर मुलांचा विकास अवलंबून असतो. हे दोन व्यक्ती आपल्या आयुष्यात नसेल तर आपलं आयुष्य उध्वस्त होते. आई-बाबाचे महत्व त्या अनाथ पाखरांना विचारा, ज्यांचे आई-बाबा कधीचेच त्यांना सोडून स्वर्गवासी झाले. त्यांच्या डोक्यावरचा तो मायेचा हात कधीचाच हिसकावून घेतला. त्या चिमुकल्या पाखरांना रहायला घरटे तर आहे पण त्या घरट्यात त्यांचे आई-बाबा नाहीत. त्यांचे अश्रु पुसायला कोणीच नाही, पण हे आजच्या सोशल मिडियाच्या काळातील मुल-मुलींना करते कळणार कारण त्यांना व्हाट्सअ‍ॅप वर चॅट करायला वेळ मिळते पण त्या आई-बाबाशी थोडावेळ बसून बोलायला वेळ नाही. त्यांना त्यांच्या मित्रांसोबत फिरायला वेळ आहे, पण आईने कुठे चल म्हटले की, त्यांना जगभराचे काम सुचतात.

काळ बदलतोय तसं आईबाबांसोबतचे जे संबंध आहे. आजच्या मुलामुलींचे तेही बदलतांना दिसत आहे. तो आदर ती नम्रता ते प्रेम या सर्व गोष्टीची कमतरता भासायला लागली आहे. जस-जसे ते मोठे व्हायला लागले त्यांच आई-बाबांसोबतच बोलणं बसणं कमी व्हायला लागले आहे. एकेकाळी ज्या आई-बाबांशिवाय त्यांना झोप सुध्दा येत नव्हती. आज त्यांना त्यांची गरजही भासत नाही. त्यांना जे निर्णय घ्यायचे असतात, ते आपल्या मनानेच घ्यायला सुरुवात केलेली दिसते. त्यांना आपल्या आई-बाबांना सांगायला लाज वाटते, किंवा त्यांना महत्वपूर्ण नाही समजत म्हणून ते आपले निर्णय सांगत नाही. पण तेच निर्णय आपल्या मित्र-मैत्रिनींना सांगायला आवडते का? कारण ते रागावतील, बोलतील त्यांना त्यातलं काही कळत नाही, अशी आजच्या मुलामुलींची स्थिती होत चालली आहे. यात आपण आपल्या आई-बाबांचे महत्व विसरत चाललोय असं वाटतं.

पण आपल्यापेक्षा जास्त उन्हाळे पावसाळे त्यांनी पाहिले आहेत, काय योग्य आहे, काय अयोग्य आहे, हे त्यांना आपल्यापेक्षा जास्त कळते. तरीपण आज आपण त्यांना बोलू देत नाही, ते बोलायला लागले तर आपल्याला त्रास व्हायला लागतो, नेहमी त्यांच बोलणं आपल्याला बळबळ वाटत असते. कोणत्याही आई-बाबांना असे वाटत नाही, की आपल्या मुलामुलींचे वाईट व्हावे, म्हणून ते आपल्याला नेहमी कुठेतरी रोक-टोक करत असते. पण ते रोक-टोक आपल्याला त्रासदायक वाटते. पण आपण त्यांच एकही ऐकत नाही त्यांच ऐकत नसल्यामुळे आपल्या हातांनी ते घडते जे आपण कधीच करु असे त्यांना किंवा आपल्याला वाटत नव्हते, हे सर्व घडल्यानंतर आपल्याला त्यांचे बोलणं त्यांची रोक-टोक आठवत असते, पण तेव्हा खूप वेळ झालेली असते, व आपल्याजवळ आपले आई-बाबा ही घेतावेळेस एक वेळा आपल्या आई-बाबांचा विचार करायला शिका. कारण या फक्त ते दोघेच आहे जे आपल्यावर महत्व कधीच विसरु नका.

प्राची अंकुश हुलके
वर्ग- बी.ए. भाग-१

पदवी पदव्यूत्तर विभागाचे वैशिष्ट्ये .....

मराठी विभाग ....

शैक्षणिक सत्र – २०२२–२०२३

मराठी विभागातील शैक्षणिक सत्र २०२२–२३ मध्ये झालेल्या सर्व कार्यक्रमाचे व विभागातील विविध घडामोडींचे ठळक महत्वाचे मुद्दे.

१) शैक्षणिक सत्राच्या सुरुवातीलाच मराठी अभ्यास मंडळ उद्‌घाटन कार्यक्रम

२) मराठी विभागात बी.ए., बी.कॉम. व बी.एस.सी. च्या विद्यार्थ्यांकरीता ब्रीज कोर्सची अंमलबजावणी

३) विभागातील विद्यार्थ्यांकरीता अतिथी व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले होते.

४) विद्या विकास महाविद्यालय मराठी विभाग व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर कॉलेज, दीक्षाभूमी, नागपूर यांच्या संयुक्त विद्यमाने मराठी भाषा अभ्यासक्रमावर आधारित राष्ट्रीय चर्चा सत्राचे आयोजन दि.०२/११/२०२२ ला करण्यात आले होते. व सदर चर्चासत्राचे उद्‌घाटक व प्रमुख अतिथी अनुक्रमे रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाचे प्रकुलगुरु डॉ. संजय दुधे व मानसशास्त्र अधिष्ठाता डॉ. दत्तात्रय वाटमोडे सर उपस्थित होते.

५) मराठी विभागात मराठी भाषा पंधरवाड्या निमित्य व्याख्यान कार्यक्रम व मराठी भाषा गौरव दिन २७ फेब्रुवारी २०२३ ला साजरा करण्यात आला. उपरोक्त दोन्ही कार्यक्रमाच्या प्रमुख वक्त्या डॉ. वंदना पळसापुरे, वर्धा व कवयित्रि मा. संगिता तपासे, सेलु ह्या होत्या.

६) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठाच्या मराठी अभ्यासमंडळावर मराठी विभागप्रमुख डॉ. ईश्वर यांची नियुक्ती

७) अखिल भारतीय राष्ट्रीय शैक्षिक महासंघाच्या महाराष्ट्र प्रांत कार्यकारिणीवर शैक्षिक प्रकोष्ठ म्हणून डॉ. ईश्वर सोमनाथे यांची नियुक्ती.

८) मराठी विभागातील सहाय्यक प्राध्यापक डॉ. मिलींद कांबळे यांची सहावी वांझ कादंबरी प्रकाशित झाली व नियोजित सातवी ठणक कादंबरी प्रकाशनच्या मार्गावर मार्गस्थ/

९) शैक्षणिक सत्र २०२२–२३ मध्ये मराठी विभागातील प्राध्यापकांचे संशोधनपर लेख व इतर साहित्य प्रकाशित.

सहाय्यक प्राध्यापक	सहाय्यक प्राध्यापिका	मराठी विभाग प्रमुख
डॉ. मिलींद कांबळे	**प्रा. स्मिता काळे** (C.H.B.)	**डॉ. ईश्वर सोमनाथे**

राज्यशास्त्र विभाग

प्रमुख वैशिष्ट्ये

* इ.स. १९८९ महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून महाविद्यालयात राज्यशास्त्र विषयाची सुरुवात (पदवी स्तर)
* सत्र २०२२–२३ मध्ये पदवी स्तरावर पाचशे पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांचा प्रवेश.
* उच्च विद्याविभूषीत व अनुभवी प्राध्यापक वर्ग
* रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ परिक्षेत राज्यशास्त्र विषयाच्या पाच पेक्षा जास्त विद्यार्थ्यांना १०० पैकी १०० गुण.
* प्रत्येक वर्षी महाविद्यालयात राज्यशास्त्र अभ्यास मंडळाची स्थापना.
* राज्यशास्त्र विभागातर्फे विविध कार्यक्रमाचे आयोजन
* अभ्यासक्रम आधारित ऊीश डरलीरीू ची सुरुवात.

डॉ. राजकुमार रामटेके

राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख

अर्थशास्त्र विभाग ......

अर्थशास्त्र विभागातील शैक्षणिक सत्र २०२२–२३ मध्ये झालेल्या सर्व कार्यक्रमांचे विभागाच्या घडामोडीबद्दल ठळक महत्वाचे मुद्दे

१) दि. १८ जुलै ते ३० जुलै २०२२ दरम्यान विभागाचे वतीने Bridge कोर्स चे आयोजन करण्यात आले.
२) दि. ०८/०८/२०२२ ला Aptitude Test घेण्यात आली.
३) दि. १२/०८/२०२२ ला विभागाच्या वतीने Information Programme चे आयोजन करण्यात आले.
४) दि. २२/०८/२०२२ ला अभ्यास मंडळाचा उद्घाटन कार्यक्रम घेण्यात आला. प्रमुख पाहूणे श्री. रामटेके सर तसेच प्रा. डॉ. सोमनाथे सर उपस्थित होते.
५) दि. ३०/०८/२०२२ ला भारतीय अर्थव्यवस्था या विषयावर निबंध स्पर्धा आयोजित करण्यात आली होती.
६) दि. ०७/०९/२०२२ ला बचतीचे महत्व या विषयावर अतिथी व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. प्रमुख अतिथी डॉ. वासुदेव चौधरी उपस्थित होते.
७) दि. १७/१०/२०२२ व दि. १४/०२/२०२३ ला Students Seminar चे आयोजन करण्यात आलेले होते.
८) दि. ०९/०३/२०२३ ला Modern Sanking System या विषयावर अतिथी व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. प्रमुख मार्गदर्शक डॉ. आर.जी. कळसकर सर व डॉ. आय.के. सोमनाथे सर उपस्थित होते.
९) दि. १५/०३/२०२३ ला Day Celebration अंतर्गत जागतिक ग्राहक दिन साजरा करण्यात आला. प्रा. गणेश बेले प्रमुख वक्ता म्हणून उपस्थित होते.

डॉ. प्रबोधनकुमार एम. सातपुते
अर्थशास्त्र विभाग प्रमुख

इतिहास विभाग

प्रमुख वैशिष्ट्ये

* इ.स. १९८९ महाविद्यालयाच्या स्थापनेपासून महाविद्यालयात इतिहास विषयाची सुरुवात (पदवी स्तर)
* इ.स. २००० पासून महाविद्यालयात पदव्युत्तरल स्तरावर इतिहास विषयाची सुरुवात.
* सत्र २०२२–२३ मध्ये पदवी व पदव्युत्तर स्तरावर एकूण सातशे पेक्षा अधिक विद्यार्थ्यांचा प्रवेश.
* उच्च विद्या विभूषीत व अनुभवी प्राध्यापक वर्ग
* इतिहास विभाग प्रमुख डॉ. व्ही. एम. चंदनखेडे यांची रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ इतिहास अभ्यास मंडळावर सदस्य म्हणून नियुक्ती.
* महाविद्यालयाचा विद्यार्थी मुकुल गंगादास ढोरे रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ एम.ए. इतिहास उन्हाळी २०२२ परीक्षेत सातवा मेरीट.
* दरवर्षी महाविद्यालयात इतिहास अभ्यास मंडळाची स्थापना.
* विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगिण विकासाकरीता विभागातर्फे विविध कार्यक्रमाचे आयोजन
* अभ्यासक्रम आधारित Core Labrary ची सुरुवात.

डॉ. व्ही. एम. चंदनखेडे
इतिहास विभाग प्रमुख

खेल व क्रीडा विभाग (Games And Sports Department)

महाविद्यालयातील खेळाडू विद्यार्थ्यांना विविध क्रीडा स्पर्धेत सहभागी होता येईल, या दृष्टीने विद्यार्थ्यांना सरावाकरीता क्रीडांगणावर तसेच आंतरगृहामध्ये (Indoor Hall) सुविधा उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत. यात विविध खेळांचे प्रशिक्षण व शिबीरांचे आयोजन करण्यात येते. या माध्यमातून तालुकास्तर, जिल्हास्तर, विभागीय स्तर, राज्य स्तर, महाविद्यालयीन स्पर्धा, आंतर महाविद्यालयातील स्पर्धा, तसेच आंतर विद्यापीठ स्पर्धेकरीता तयार करण्यात येते. याकरीता खालील सुविधा महाविद्यालयात उपलब्ध आहे.

१) कबड्डी – (मुले व मुली) तिन ग्राऊंड उपलब्ध आहे.

२) व्हॉलीबॉल – दोन ग्राऊंड

३) खो–खो – दोन ग्राऊंड

४) मैदानी खेळ – १) लांब उडी २) तिहेरी उडी

३) गोळा फेक ४) थाळी फेक ५) हातोडा फेक ६) भाला फेक

६) धावण्याच्या शर्यती – १००,२००,४००,८००,१५००,३००० तसेच लांब अंतराच्या शर्यती

५) क्रिकेट – १

६) फुटबॉल – १

७) बॅड मिंटन – १ (Indoor Hall)

८) कराटे– प्रशिक्षण व शिबिराचे आयोजन

९) बॉक्सींग –

१०) किक बॉक्सींग –

११) थांग–ता–मार्शल आर्ट–

१२) अष्टे–डू– आखाडा

१३) बेल्ट रेसलींग

१४) ज्यूदो (Judo)

१५) कुस्ती (Wrestting) या व्यतीरिक्त विद्यार्थ्यांकरीता व्यायाम शाळेची उपलब्धता आहे.

सी. के. सातपुते

Department of Mathematics.

* Mathematics is a backbone of Science and Technology.
* This subject is a fundamental part of humanm thought and logic
* Mathematical knowledge plays a crucial role in understanding the contents of other subjects like Physics, Chemistry, Social Studies, Music etc.
* Mathematical literacy is taken to include basic compeitational skills, quantitative reasoning special ability etec. Mathematical concepts are used to above teh problems in Science, engineering and economics.
* Student centre activities organize by the department every year so that students learn to accept Competitions as a healthy challenge.
* For the overall de velopment of the students, Mathematics department always take on enitiative to provide them a platform by arranging acedemic activities like quiz competition, poster presentation, seminar activitiy, model making etc.
* Through these competition, department try to upgrade their thinking power simply to think out of the box. The objective of the department is to create an enterest among students about the subject and let them realise the role of Mathematics in our day-to-day life.

Dr. Shilpa Samdurkar
Head - Department Mathematics

DEPARTMENT OF ZOOLOGY

This department is dedicated to the study of animals, ecology, evolution, and physiology, fisheries, entomology etc, Zoology is diverse field that encompasses everything from the study of tiny single- celled organisms to large, complex mammals.

Studying of a Zoology gives the opportunity to study and learn about animals from around the world. Many Zoology Departments offer field courses where students can travel to remote locations and study animals in their natural habitats. These course provide students with the opportunity to gain hands-on experience with animals and learn about the unique challenges facing different.

In continuation with this our department has conducted various programs to know about the importance of studying zoology and student can gain the knowledge off the syllabus. These programs are as follows.

1) One Week workshop for the Lab Attendant on dated 1 July, 2022
2) Inauguration of Zoological Society on dated 21 July 2022
3) Bridge Course on dated 15th July-30th July 2022.
4) Induction program on dated 12 August 2022
5) Guest lecture on “Role on Honey bee pollination in Food Security of India” on dated 23 th Sepember 2022.
6) World Animal Day celebration on dated 4th October 2022.
7) World Animal Week Program on dated 6 th October 2022.
8) One day camp on Health Checkup on dated 9th November 2022
9) Department Tour to Hyderabad on dated 3rd December-7th December 2022.
10) Report on Andmelawa on dated 6th and 7th January 2023.
11) Scinitillation 23 seminar compitation on dated 24th Febuary 2023
12) Department organised competition on occasion of National Science Day on 28 th Febuary 2023
13) Open quize on National Science Day on 28th Febuary 2023
14) World Wildlife Day Celebration on dated 3rd March 2023.
15) Program on Women’s Empowerment on dated 23rd March 2023

The Zoology Department is also committed to teaching students about the importance of conservation and environmental sustainability. Students in this Zoology Department often learn about the impact of human activities on wildlife and ecosytems and how they can contribute to the conservation and preservation of endangered species.

In conclusion, the Zoology Department is an exciting and dynamic field of study that provides students with a wide range of opportunities to learn about animals, conduct research and contribute to the conservation of wildlife and ecosystems.

Dr.M.S. Ambatkar
Professor and Head
Department of Zoology.

Department of Chemistry

In session 2022-2023 Department of Chemistry organized many competitions. On occsion of science day on dated 28/02/2023. We organized poster competition and Model Competition for B.Sc. Final and B.Sc. II year on different topic in chemistry syllabus and number of students participates make good models and poster for Competition large number of students the make good poster and model with good knowledge. The department offered UG and PG courses in annual as well as in semester pattern. The Department participated and organized some competitions. poster presentation in every year on current topic in chemical science. In our Department there are 3 faculty members, Dr. Meghsham N. Narule (M.Sc. M.Fd. MBA (HR), Ph. D (Chemistry), Ph.D. (Management) Dr. R.G, Gajbhiye (M.Sc. Ph.D. SET), NET, GATE) & Miss. Shital W. Awaghade (M.Sc. NET), There are total 05 books published by the professors of this Department. The Department has published 90 number of research paper at national and international journals and conferences. The Department has submitted 2 projects to DST, SERB and also filed 03 Indian patents out of which on has granted on "Mask with Air purification mechanism".The Department contributed lot for the benefit of the students and always extended hand of cooperation to the needy.

DR. R. G. GAJBHIYE **MISS. SHITAL W. AWAGHADE** **DR. M.N. NARULE**

Head,
Deapartment of Chemistry

HOME ECONOMICS DEPARTMENT

Vidya Vikas Art's Commerce and Science College, Samudrapur was established in the year 1989, The subject Home-Economics was introduced in June 1994. The Syllabus framed by R.T.M.N.U Nagpur, have been taught in the college. The paper like Family Resource Management and Interior Decoration for B.A. Part-I.Nutrition and dietetics for B.A. Part-II and child Development have been taught to final year students. For educational evaluation of the student, 4 unit test and term end exam is taken, We make yearly planning to complete the syllabus. Lecture method, group discussion, demonstration, question and answer method. Charts were used for teaching students.Home- Economics is one of the elective subject. Since beginning it is offered as annual paper. From the session 2016-17 semester pattern have been introduced by RTMNU Nagpur University.For proper Development of student's personality and to enhance self confidences among them.

We established Home-Economics study circle every year in the beginning of the session. Under this head, we arrange various programs and competition, group discussion, workshop, educational tour, visit to self employment center. The department had organised Best out of waste competition wherein students were made wall hanging decorative pockets, Doormat from old Sarees, latter box from ice-cream sticks, artifical Rangoli and Showpieces.The Poster Competition was organized for B.A. Final students on topic "Beti Bachao Beti Padhao" Dr. Shilpa Pahade and Prof. Roshani Pathekar carried out the work as examiners. Testimonials were give to the participant. And Price and testimonial were givento winning contestants.In this way different kind of programs were organized in the academic session 2022-23,

Dr. Veena R. Mendule
HOD Home-Economics

वाणिज्य विभाग

सदर विद्याशाखेत १९८९ पासून पदवी स्तरांवर तर २००४-०५ पासून पदव्युत्तर रावर विद्यार्थ्यांना शिक्षण दिल्या जात आहे. सत्र २०१८- १९ आमच्या विद्याशाखेत स्तरावर विद्यार्थ्यांना संशोधन कार्य करता यावे यासाठी विद्यापीठाद्वारे वाणिज्य विद्याशाखेत पी. एच. डी. संशोधन केंद्र सुरू करण्यात आले.सत्र 2022-23 या शैक्षणिक वर्षात वाणिज्य विद्या शाखेत अनेक विद्यार्थ्यांना लाभ घेतला आहे. या विद्याशाखेत वाणिज्य विषयाचे अधावत ज्ञान देणे आणि विद्यार्थ्यांचा सर्वांगिण विकास साधणे हेच प्राथमिक उद्दिष्ट आहे. त्याकरीता वाणिज्य विभागाअंतर्गत वाणिज्य अभ्यास मंडळाची स्थापना करून विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते.विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास व्हावा या दृष्टिकोनातून विद्यार्थ्यांना **NSS** मध्ये सक्रीय सहभाग होणे. तसेच बौद्धीक व शैक्षणिक मुल्यमापन करण्यकरीता प्रत्येक सत्रात घटक चाचणी, सराव परिक्षा व गृह कार्य याद्वारे शैक्षणिक मुल्यमापन केल्या जाते.आमच्या शाखेतील प्राध्यापक वृंद आपल्या ज्ञान संवर्धनासाठी आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय व राज्यस्तरीय चर्चा सत्र, सेमिनार व कार्यशाळा यामध्ये आपला सहभाग नोंदवितात. अशा प्रकारे विद्यार्थ्यांना दर्जेदार शिक्षण मिळण्यासाठी या विभागाद्वारे सतत प्रयत्न सुरू असतात. त्याकरीता या विभागाचे विभाग प्रमुख डॉ. रमेश निखाडे, डॉ. राजविलास कारमोरे, डॉ. वासुदेव चौधरी, डॉ. राजीव कळसकर, डॉ. नितीन अखुज इ. सदैव कार्यरत असतात.

डॉ. राजविलास कारमोरे, डॉ. वासुदेव चौधरी
डॉ. राजीव कळसकर, डॉ. रमेश निखाडे
वाणिज्य विभाग प्रमुख

राष्ट्रीय सेवा योजना

मा. शिक्षण उपसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर यांनी ,परवानगीने आमच्या महाविद्यालयात कनिष्ठ तसेच वरिष्ठ पथकामध्ये अनेक विद्यार्थी सहभागी होतात. विद्यार्थ्यांची निवड रा.से.यो. पथकासाठी स्वयंसेवक व स्वयंसेविका म्हणून करण्यात येते. सत्र सुरूवातीला रीतसर रासेयो पथकाची स्थापना करण्यात येते व वर्षभर रासेयोच्या माध्यमातून विविध उपक्रम महाविद्यालयीन परिसरात व परिसरबाहेर राबविले जातात. यात रासेयो स्वयंसेवकाकडून जनसामान्यात जाऊन विविध विषयावर जनजागृती केली जाते. रासेयोच्या विद्यार्थ्यांची नियमित बैठक प्रत्येक आठवड्याच्या बुधवार व शनिवारला महाविद्यालयाच्या सभागृहात घेण्यात येते. त्यात स्वयंसेवकांना विविध विषयावर मार्गदर्शन करण्यात येते. सोबतच विद्यार्थ्यांमधील सुप्त गुणांना ओळखून त्यांचा कल ज्या विषयाकडे असेल त्याबाबत तज्ज्ञ मार्गदर्शकाकडून विद्यार्थ्यांना योग्य मार्गदर्शन देण्याचा प्रयत्न असतो. रासेयोच्या माध्यमातून सत्र २०२२-२३ मध्ये नियमित तासिकाव्यतिरिक्त स्वामीविवेकानंद स्मृति दिन, लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे स्मृति दिन, क्रांतिदिन, लोकशक्ती व सद्भावना दिन, रक्षाबंधन, शिक्षक दिन, साक्षरता दिन, एनएसएस वर्धापन दिन, महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती, गुटखा मुक्ती कार्यक्रम, वादविवाद स्पर्धा, श्रमदान, संविधान दि, जागतिक एड्स दिन, जनजागृती, प्लॅस्टिक निर्मूलन, इत्यादी विविध उपक्रम राबविल्या गेले. स्वयं सेवकांच्या मदतीने राष्ट्रपूरूषांच्या पूण्यतिथ्या व जयंतीच्या तसेच विविध उपक्रम साजऱ्या करण्यात आल्या.

प्रा. मेघश्याम ढाकरे, डॉ. नितीन अखुज
श्री. विलास बैलमारे, श्री. मनोज कोरेकर
श्री. चंद्रकांत सातपुते

समाजशास्त्र विभाग

महाविद्यालयात शैक्षणिक उपक्रमांतर्गत विद्यार्थ्यांच्या कला गुणांना वाव मिळावा या दृष्टिने विद्यार्थ्यांकरीता उपक्रम आम्ही राबवित असतो. या उपक्रमांर्गत विद्यार्थ्यांमध्ये समाजाविषयी जाणीव जागृती व्हावी व समाजाची ओळख व्हावी म्हणून समाजशास्त्र विभागाच्या वतीने विद्यार्थ्यांकरिता घरगुती हिंसा एक समस्या हा विषय दिला होता. त्यांना समाजात जर अशा पद्धतीने हिंसा होत असेल अशा व्यक्तींची मुलाखत घेवून किंवा त्याबद्दल माहिती जाणून घेण्याचे काम आमच्या विद्यार्थ्यांनी केलेले आहे.त्यांनी समाजाबद्दल आदर ठेवून समाजाची बांधिलकी या नात्याने सर्वच विद्यार्थ्यांनी या कार्यक्रमामध्ये सहाकार्य केले व प्राचार्य सरांनी योग्य मार्गदर्शन केले.

चालू शैक्षणिक सत्रात विभागानी अनेक कार्यक्रम आयोजित केली आहे तसेच अनेक मान्यवरांना बोलावून विद्यार्थांना उद्बोधन केले आहे. विद्यापीठाचा अभ्यासक्रम पूर्ण करून विद्यार्थांना परीक्षाचा सराव करून घेतला.अशा तऱ्हेने विद्यार्थ्यां चा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी विभागाने काम केले आहे.

प्रा. मेघशाम ढाकरे
समाजशास्त्र विभाग प्रमुख

M. C. V. C. Department

विद्याविकास शिक्षण संस्था हिंगनघाट द्वारा संचालित एम.सी.व्ही.सी. कनिष्ठ महविद्यालय सन १९९२ पासून समुद्रपूर येथे व्यावसायीक अभ्यासक्रमाची सुरवात करण्यात आली ग्रामीण विद्यार्थांना रोजगार स्वयंमरोजगार निर्माण होण्याची दृष्टीने महाविद्यालयात 1) ऑटोइंजीनिअरींग टेक्नीशीयन 2) इलेक्ट्रीकल टेक्नॉलॉजी 3) पिकविज्ञान अश्या तिन विषयात 117 विद्यार्थी, विद्यार्थीनीं प्रवेश घेतला आहे तर बारावी चा निकाल 89% होता. दरवर्षी चा निकाल उत्कृष्ट असतो. ऑटोईजिनिअरींग टेक्नोलाजी चा विद्यार्थी राम कावळे रा.बोथुडा यांने शेतकर्यांचे फायदयासाठी फवारणी ड्रोन बनविला त्याची दखल प्रिंटमिडीया, ईलेक्ट्रानिक मिडीयाने घेतल्यामुळे विद्याविकास, एचएचव्हीसी महाविद्यालया चे नाव सर्वदुर पोहचले आहे विद्यार्थ्यांनच्या सर्वांगीन विकासासाठी व्यक्तीमत्व विकास, प्रकल्पभेटी असे विविध कार्यक्रमाचे एमसिव्हीसी विभागाचे वतीने आयोजित करण्यात येत असते प्रकल्प अहवाल तयार करून बँक अधिकार्यांचे वेळोवेळी मार्गदर्शन लाभत असते विद्यार्थीना पर्यावरणाचे महत्त्वपटण्याचे दृष्टीने राष्ट्रीय हरीत सेनेच्या मार्फत परिसराता वृक्षलागवड वृक्षवाटप जलसंधारण कचरानिर्मूलन असे विविधउपक्रम राबवून शासनाचे विविध कार्यक्रमात विद्यार्थी व शिक्षक हिरिरीने भाग घेत असतात. हिंगनघाट समुद्रपूर तालुक्यात मोठ्या प्रमाणात असलेल्या इन्ड्रटिज मध्ये या विभागातील माजी विद्यार्थी नोकरी करीत आहेत तर काहीनी लघुउद्योग सुरुकेल्याने व्यावसायिक अभ्यासक्रम विद्यार्थ्यांना फायदा होत आहे विध्यार्थींचा सांस्कृतिक व क्रिडा क्षेत्रातही मोठा सहभाग असतो व्यावसायिक विद्यार्थ्यांना परदेशात संधी याकरिता शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था नागपूर येथे नुकत्याच झालेल्या एमसीव्हीसी प्रशिक्षणात शिक्षकांनी सहभाग नोंदविला होता. महाविद्यालयाने विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध करून दिलेल्या भव्य प्रात्यक्षिक खोल्या यंत्रसामुग्री चा ग्रामीण विद्यार्थ्यांना निच्छीतच फायदा होत आहे. महाविद्यालयात प्रगतीपतावर असून संस्था अध्यक्ष पा.वा.तुळसकर, सचिव डॉ. उमेश तुळसकर प्राचार्य डॉ. किशोरचंद्र रेवतकर यांचे मार्गदर्शनात एच एसव्हीसी विभागाचे प्रगती करीता विभागातील विभाग प्रमुख मनोज कोरेकर, रत्नाकर आस्कर, धनशाम कदमघाड, अजय मोहोड, दिपक वालदे, मनोज खेकरे, धनेश रंगारी, वामण झाडे सहकार्य करीत आहे.

धन्यवाद !

श्री. मनोज कोरेकर

एमसीव्हीसी विभाग प्रमुख

कनिष्ठ महाविद्यालय विभाग वार्षिक अहवाल 2022- 2023

शैक्षणिक सत्र २०२२- २३ ची सुरवात दिनांक १६ जून २०२२ रोजी झाली. सुरवातीला वर्ग ११वी ची प्रवेश समिती गठीत करण्यात आली. यात प्रा महेश चिव्हाने यांची समिती प्रमुख म्हणून नियुक्ती करण्यात आली. या समितीत कला, वाणिज्य, सायन्स, MCVC शाखेच्या प्रत्येकी २ सदस्याची नियुक्ती करण्यात आली. वर्ग ११वी विज्ञान शाखेत तीनही वर्ग मिळून एकूण ३२२ विद्यार्थी प्रवेशित झाले. कला व वाणिज्य शाखेत एकूण २२१ विद्यार्थी तर MCVC च्या तीन शाखेत एकूण ४९ विद्यार्थी प्रवेशित झाले. २४ ऑगस्ट २०२२ रोजी शिक्षक पालक सभेचे आयोजन करण्यात आले. यावेळी ११२ पालक उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ किशोरचंद्र रेवतकर यांनी मार्गदर्शन केले. तसेच पालकांनी आपले विचार मांडले. सदर सभा यशस्वीरीत्या पार पडली. सप्टेंबर महिन्यात ग्रामीण रुग्णालय सामुद्रपुर चे वतीने विद्यार्थांची आरोग्य तपासणी पार पडली. याच महिन्यात राज्य शासनाच्या महाज्योती विभागा अंतर्गत ओबीसी प्रवर्गातील विद्यार्थांना निःशुल्क टॅब चे वाटप करण्यात आले. महाविद्यालयातील सायन्स शाखेच्या १४० विद्यार्थांना लाभ मिळाला. सदर कार्यक्रम शिवसुमन मंगल कार्यालय हिंगणघाट येथे पार पडला.

महाविद्यालयात विविध शैक्षणिक उपक्रम पार पडले. यात रोजगार मार्गदर्शन व व्यक्तिमत्व विकास शिबिरांचे आयोजन करण्यात आले. मोठ्या संख्येनी विद्यार्थ्यांनी सहभाग नोंदविला. ७ ते ९ जानेवारी दरम्यान स्वारांजली विदर्भ स्तरीय गीत स्पर्धा व सांस्कृतिक महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. विदर्भ स्तरीय गीत गायन स्पर्धेत ५२ स्पर्धकांनी सहभाग नोंदविला . या स्पर्धेत देवळी येथील समीक्षा हटवार प्रथम पुरस्काराची मानकरी ठरली. सांस्कृतिक महोत्सवात विविध स्पर्थेत विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला.त्यांनी आपल्या कला व गुणाचा आविष्कार केला. या मुळे विद्यार्थांचे कला व गुणांना वाव मिळाला. संपूर्ण सत्रात विविध महापुरुषाच्या जयंती व पुण्यतिथी साजरी करण्यात आली.

सदर सत्रात सर्व प्राध्यापकांनी वर्ग 11व 12 चा अभ्यासक्रम पूर्ण केला . फेब्रुवारी व मार्च महिन्यात वर्ग 12वी एचएससी बोर्डाची परीक्षा पार पडली. एप्रिल च्या पहिल्या आठवड्यात वर्ग 11वी ची वार्षिक परीक्षा घेण्यात आली. महिन्याचे अखेरच्या दिवशी निकाल जाहीर करण्यात आला. सदर सत्र यशस्वीरीत्या पार पडले.

श्री. किरण वैद्य
पर्यवेक्षक, कनिष्ठ महाविद्यालय

निरंतर प्रौढशिक्षण व विस्तार विभाग
राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर,

आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

सध्याच्या प्रचलित शिक्षण पद्धतीने रोजगार कौशल्य नसलेले, अनेक सुशिक्षीत तरुण निर्माण केले. याचे प्रमुख कारण म्हणजे शैक्षणीक संस्था व शिक्षक यांना उद्योग क्षेत्रात आवश्यक असलेल्या गरजा अचूक ओळखता आल्या नाही. हि अडचण लक्षात घेता आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ अंतर्गत आमच्या महा-विद्यालयामध्ये या विभागाच्या मार्फत वेगवेगळ्या कौशल्यावर आधारीत शॉर्ट टर्म सर्टीफीकेट कोर्स चालवले जातात. या कोर्समध्ये सर्वप्रथम विद्यार्थाची नोंदनी केली जाते, व काही कौशल्य तसेच प्रकल्पांची माहिती विद्यार्थीना दिली जाते. कौशल्यज्ञानाचे उद्दीष्ट म्हणजे विद्यार्थामध्ये ज्ञान, कौशल्य, वैयक्तीक क्षमता निर्माण करणे आणि त्याकरीता लक्षात घ्यावयाच्या बाबी म्हणजे विविध क्षेत्रांमधील रोजगाराच्या. अनेक संधी तसेच कौशल्य ज्ञानावर आधारीत दैनंदिन व्यावहारीक प्रशिक्षण आणि त्यानुसार उपलब्द असलेल्या अपेक्षीत अभ्यासक्रमाची निवड करण्याकरीता मार्गदर्शन केले.

आमच्या महाविद्यालयामध्ये सम 2022-23 या सत्रामध्ये विद्यार्थीसाठी अत्यंत उपयुक्त अशा खालील 5 विषयांवरील कोर्सेस चालविण्यात आले.

1) Vrimiculture & Vermicomposting
2) Nano Science & Nano Technology
3) Spoken English 4) Gardening 5) Beauticulture

सत्र 2023-24 करीता सध्या उपलब्ध कोर्सेस व्यक्तीरिक्त (1) Journalism (2) Tourist & Tourism (3) Beauty & Wellness (4) Data Science (5) e-commerce (6) Yoga & Meditation इत्यादी कोर्सेस चालविण्याबाबत प्रयत्न करण्यात येतील.

आमच्या महाविद्यालयामध्ये दि.8/3/2023 रोजी आंतरराष्ट्रीय महिला दिनाचे औचित्य साधून आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग या केंद्राचे उद्घाटन करण्यात आले. याप्रसंगी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. के.जी.रेवतकर तसेच प्रमुख अतिथी म्हणून महाविद्यालयाच्या उपप्राचार्य डॉ. नयना शिरभाते उपस्थित होत्या. तसेच आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग केंद्राच्या समन्वयक डॉ. अर्चना भेंडे यांनी कार्यक्रमाचे प्रस्ताविक केले.

डॉ. अर्चना भेंडे हयांनी आपल्या प्रास्ताविपर भाषणात वाढती लोकसंख्या आणि बेरोजगारी हया विषयावर काही उपयायोजना म्हणजे याप्रकारच्या कौशल्यावर आधारीत कोर्सेस बाबत सविस्तर माहिती देवून उपलब्द संधी प्राप्त करण्यासंबंधी विद्यार्थाना मार्गदर्शन केले.

डॉ. अर्चना भेडे
प्राणीशास्त्र विभाग
कार्यक्रम अधिकारी
आजीवन अध्ययन व विस्तार विभाग

Highlights of the Cultural and Academic Committee

Nowadays, education is not just confined to imparting academic knowledge to the students. However, it is more about holistic development.

The institution can mold the students holistically by exposing them to an array of activities along with academics. Cultural activities play a key role in the overall personality development of students. Different types of cultural activities can give different exposure to students. These instill confidence in students and foster a better understanding of the surroundings. The cultural activities also instill life skills and social skills in the students. Some of the key activities are as follows:

The Cultural and Academic Committee has organised the Birth and Death Anniversaries of great personalities like Mahatma Gandhi, Annabhau Sathe, Mahatma Jyotiba Phule, Dr. B. R. Ambedkar, etc. By organising such activities, the committee inspires student to participate in such activities. These activities also instill the name and fame of great people in the students.

To aware and inspire female students, the committee has organised the Birthday Anniversary of Savitribai Phule, the first female teacher. The girl students also participate in such programs and try to adopt the thoughts of Phule in their real life. Savitribai Phule's struggle for education inspire them to become educate in their life.

On the occasion of the celebration of the Centenary Year of R. T. M. Nagpur University, Nagpur, the Committee has organized the Extempore Speech on 22nd August 2022. There were many students participated in the extempore speech competition. The main motto of the committee has to avail the platform to the students. In such activities, Students learn to manage their time in order to give appropriate time to both things. They pre-plan their schedule and this habit benefits them throughout their life.

To improve the stage daring among students, the committee has organised Self Governance program on the occasion of Teachers Day. Students performed different roles like principal, teacher, clerk, peon etc. Students also develop their communication skills and time management..

The committee has organised D. Laxminarayan Day on 30th September 2022. Students learns the great works and generosity of D. Laxminarayan related to Information Technology. He donates many acres land to Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur.

To preserve and strengthen the unity, integrity and security of our Nation, the committee has organized the Rashtriya Ekta Divas (National Unity Day) to commemorate the birth anniversary of Sardar Vallabhbhai Patel, the architect of national integration of independent India on 31 October 2022. The committee wants to foster and reinforce the dedication among students.

Cultural and Academic, Sports and Games Committee and A. B. V. P. has jointly organized the Birth Anniversary of Bhagwan Birsa Munda on 15 November 2022. Mrs. Sujata D. Madavi , keynote speaker threw light on the unsung heroes of Janjati Community.

The “Inter Collegiate Yuvarang 2023” competition was conducted by Student Development Department, R. T. M. Nagpur University, Nagpur on 10th March 2023. Students from various colleges gathered there for the competition. The students of B. Sc. First Year and B. A. Second Year from Vidya Vikas Arts, Commerce & Science College, Samudrapur, took part in Lavani and Folk Dance competition. Vaishali Bhakta from B. Sc. First Year activity participated in Lavni and other 10 students from B. A. Second Year participated in Folk dance competition. All the participants felicitated by the certificates.

The students who are involved in extra-curricular activities learn social skills, critical thinking skills, teamwork and many other skills. They develop have better leadership skills and peer understanding. That is why we give importance to cultural activities. We organize an array of extracurricular activities and encourage each student to participate in these. In this way, our students develop as well-balanced individuals who have an impressive academic record and impeccable personality.

Member
Prof. Meghshyam Dhakare.
Prof. Chandrakant Satpute
Prof. Rajesh Babhulkar
Dr. Mangla Khune

Dr. Prakash Tale
Coordinator

Department of Physics

The department of Physics was established in 2006. We have well equipped laboratory with all necessary instruments as well as dark room for spectroscopic experiments. The department of physics has M Sc Physics and B Sc programme. The department of physics has five faculty member Dr. K. G. Rewatkar (Principal), Mr. S R Sarve (HOD, Assistant Professor), Dr. N D Shambharkar (Assistant Professor), Dr. Vaishali Maiske and Ms. Smita Dhuppe with immanent qualification of SET, NET and Ph. D. The faculties are actively engaged in research and curriculum development of the institution and university also. Faculties have research patent, book publications and published number research paper in various reputed national and international journals.

We organized guest lectures, educational visit, industry visit, seminar and quiz competition for the overall development of students. We also provide platform for the students in different seminar completion held in different colleges and institute itself. The faculty members used the modern pedological tools for the effective teaching and learning.

Dr. K.G. Rewatkar
Principal

Mr. Sadanand R Sarve
HOD, Assistant Professor

Dr. N. D. Shambharkar
Assistant Professor

Department of English

- Well-qualified faculties of the department mainly focus on students-centric teaching and learning process.
- With the help of a well-equipped English language lab and casual interaction in the class and out of the class, faculties inspire students to speak in English in their daily life.
- The department runs the Certificate Course in Spoken English for all undergraduate students.
- Our faculties frequently interact with students and are always ready to solve their problems.
- Impart updated knowledge related to the subject for students.
- At the beginning of the session, the department forms the English Language Society. The office bearers of the society organize and participate in the various activity of the department.
- For the improvement of students' writing skill and their comprehension power, the department conducted Essay Competition on the occasion of World Woman's Day.
- We organised the English Language Day to commemorate the Death Anniversary of William Shakespeare for knowing the great works of Shakespeare to the students.
- Organized Guest lectures on various topics from eminent personalities for the upliftment of students.
- To improve stage daring among students, we organized class seminars.
- For the assessment of students, we conducted Bridge Course, Unit Tests, Viva- voce and Terminal Examination.

Dr. V. Rajesham	**Dr. Nitin Akhuj**	**Mr. Ganesh Bele**	**Dr. Prakash Tale**
HOD	Assit. Prof.	Assit. Prof	Assit. Prof.

DEPARTMENT OF BOTANY

(Year of Establishment: 2006)

ABOUT THE DEPARTMENT

1. Courses Offered- Under Graduate (B.Sc.) (2006) and Post Graduate (M.Sc.) (2019)
2. 100 % faculty members are Ph.D. holders and actively involved in Research activity.
3. To enhance research activity through recognize research Center for Ph.D.
4. Well Equipped and Furnished Modular Lab with central instrumentation cell
5. Well maintained Botanical Garden with collection of number of medicinal, cactus, gymnosperms and variety of Angiosperm plants, etc.
6. M.Sc. student merit from University

BEST PRACTICES OD DEPARTMENT

1. Environmental Awarenes
2. Model Exhibitions
3. Poster Competitions on different themes
4. Visit to different organizations and Research Institute, Biodiversity parks etc.
5. Plantation and Seed ball Preparation
6. QR Code to Plants to fetch its detailed information

PATENT, AWARDS AND RECOGNITIONS

Grant Innovation of Patents

1. Grant Innovation of Patent : Bargat, Sushant; Shirbhate, Nayana; Parauha, Yatish and Dhoble, Sanjay J. (2021): Synthesis of Green Exciting Eu2+Activated Far Red Color Emitting CaMg2(SO4)3Phosphor for Plant Cultivation. Patent Office Commonwealth of Austrelia. Patent No. 2021103790. Grated Date 1.07. 2022.
2. Grant Innovation of Patent : Dhoble, Sanjay ; Dapodkar Toshi; Kadam Abhijit; Deshmukh Radhika; Shirbhate, Nayana (2022): A highly efficient Far Red Emitting MG21CA4NA4(PO4)18:CE3,EU3+Phosphore for Plant Cultivation. Patent Office South Africa. Official Application No. 2022/01063.Granted date 30.03.2022

Dr. N.S. Shirbhate (2021). Awarded with Dr. APJ Abdul Kalam Life Time Achievement Award.

Dr. N.S. Shirbhate (2021). Awarded with Young Faculty 2021.

RESEARCH PROJECT

1. Minor recent Project Sanctioned under the RGSTC Scheme No. RTMNU/DIIL/RW/2022/369 on Development of light source for cultivation and Fertilization of vegetable plants for Farmers of Rs. 2, 05,000.
2. Submitted to UGC letter no. RTMNU/BCUD/G/847 Research Project entitled Phytoremediation studies of heavy metal ions of Waste soil collected from Hinganghat Regions of Wardha District.

Dr. Nayana Shirbhate
Head - Department of Botany

ग्रंथालय विभाग

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयाची स्थापना १९८९ ला झाली या बरोबरच ग्रंथालय विभागाची स्थापना झालेली आहे. महाविद्यालयाचे ग्रंथालय आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाने सुसज्य आहे. आज ग्रंथालयामध्ये विद्यार्थी - विद्यार्थिनीना बसण्याकरिता वाचन कक्ष उपलब्ध आहे. तसेच विद्यार्थी व संशोधक याच्या करिता देवघेव विभाग आहे त्याच्या करीत पुस्तके, ग्रंथ, नियत कालिके उपलब्ध करून दिली जातात.

ग्रंथालय विभागामध्ये ऑटो लिब १०.० हे सॉफ्टवेअर उपलब्ध आहे. तेव्हा वाचकाचा वेळ वाचावा तसेच संशोधकाला कोणते पुस्तक, ग्रंथ उपलब्ध आहे या बाबत माहिती स्वता ओपेक द्वारे सर्च करता येते . यामुळे वाचकाचा वेळ वाचतो तसेच ग्रंथालय मध्ये बुक बँक स्कीम उपलब्ध आहे जे विद्यार्थी कला, वाणिज्य व विज्ञान तसेच पि. जी. चे विद्यार्थ्यांना मेरिट गुणवत्ता नुसार वर्षभरा करिता पुस्तके उपलब्ध करून दिली जातात आजच्या घडीत ५०० पुस्तके, ग्रंथ उपलब्ध आहेत, तसेच ग्रंथालय विभागद्वारा बुक बँक स्कीम, पद्मश्री सिंधुताई सपकाळ बुक डोनेट बँक स्कीम उपलब्ध आहे. यामध्ये माजी विद्यार्थी तसेच आपल्याकडे जुने पुस्तके, ग्रंथ आपल्या विद्यार्थ्यां करीत " चला संकल्प करूया एक बुक डोनेट करूया " या नुसार विद्यार्थी, प्राध्यापक समाजातील दानशूर व्यक्ती बुक डोनेट करत असतात तेव्हा ग्रंथालयत डोनेट ४८० पुस्तके, ग्रंथ उपलब्ध आहेत, तसेच ग्रंथालय विभागाद्वारे पुस्तके, ग्रंथ, नियतकालिके मासिके, वृत्तपत्रे, राष्ट्रीय व आंतराष्ट्रीय स्तरावरील जर्नल उपलब्ध आहे इंग्रजी, मराठी, हिंदी, भाषेचे ग्रंथालयात उपलब्ध आहे, तसेच ग्रंथालयामध्ये संशोधनकर्ता तसेच वरिष्ठ (पी. जी.) विद्यार्थ्यां करिता एन-लिस्ट उपलब्ध. या करिता विद्यार्थी व प्राध्यापक, एन-लिस्ट द्वारे उपभोक्ता रजिस्टर करून सेवा दिली जाते याचा फायदा ई -बुक, ई-नियतकालिके, डाटा उपलब्ध आहे. तेव्हा विद्यार्थ्यांकरिता संगणक ग्रंथालय विभागाद्वारे उपलब्ध करून दिलेले आहे. आज त्यांची ग्रंथ संपदा खालील प्रमाणे आहेत ई-जर्नल १०,०००, ई-बुक १९,९५००+डेटा बेस ०४ अश्या अनेक संशोधक विद्यार्थी , याना उपयोगी सेवा ग्रंथालय विभाग देत आहे. तसेच ग्रंथालय आंतरग्रंथालियन सेवा, पेपर कात्रण सेवा, झेरॉक्स सेवा, उपभोक्ता प्रशिक्षण, स्पर्धा-परीक्षा मार्गदर्शन, सूचना पेटी, फ्री वायफाय सेवा उपलब्ध आहे. तसेच ग्रंथालय मध्ये यु. जी. ते पी. जी. कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा आहे. ग्रंथालयात संदर्भ ग्रंथ, नियतकालिके स्पर्धा परीक्षा पुस्तके एकंदरीत ग्रंथ संपदा १८,८६१ आहे. तसेच विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास करण्याकरिता ग्रंथालय दिवस, डॉ. एस. आर. रंगनाथन जयंती, वाचन दिवस व ग्रंथप्रदर्शनीचे आयोजन करून विद्यार्थ्यांना पुस्तकाची आवड, वाचनाची आवड निर्माण करण्याचे कार्य ग्रंथालय विभागाद्वारे केले जातात.

अशाप्रकारे विविध उपक्रम ग्रंथालयातून राबविले जातात ग्रंथालय सतत अद्यावत व सुसज्य ठेवण्याचा मानस आहे.

डॉ. प्रमोद एन. अलोणे
ग्रंथपाल

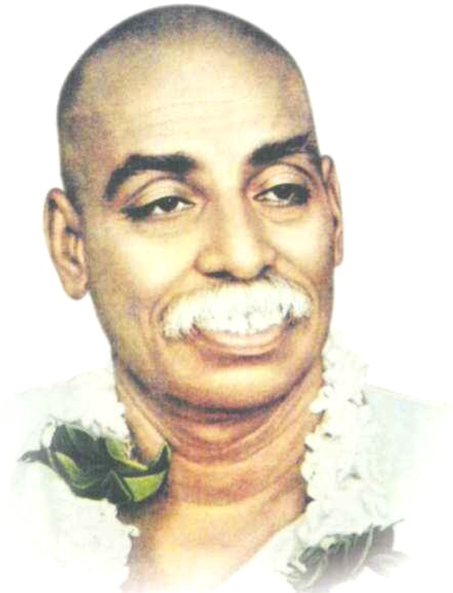

या भारतात
बंधूभाव नित्य वसू दे ....

या भारतात बंधूभाव नित्य वसू दे
सर्व संप्रदाय एक दिसू दे, मतभेद नसू दे ।
नांदोत सुखे गरीब, अमीर एक मतानी
मग हिंदू असो, ख्रिश्चन वा हो इस्लामी
स्वातंत्र्य सुखा या सकलामाजी वसू दे । १ ।
सकळास कळो मानवता, राष्ट्रभावना
हो सर्व स्थळी मिळुनी समुदाय प्रार्थना
उद्योगी तरून वीर शिलवान दिसू दे । २ ।
हा जातीभास विसरूनिया एक हो आम्ही
अस्पृश्यता समुळ नष्ट हो जगातुनी
खळ निंदका मनी ही सत्य न्याय दिसू दे । ३ ।
सौंदर्य रमो घराघरात स्वर्गीयापरि
हो नष्ट होऊ दे विपत्ती भिती बावरी
तुकड्यास सदा सर्वदा सेवेत कसू दे । ४ ।

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज

शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे छायाचित्रे

शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे छायाचित्रे

शैक्षणिक व सांस्कृतिक कार्यक्रमाचे छायाचित्रे

शिक्षक वृंद

डॉ. के. जी. रेवतकर
प्राचार्य

डॉ. आर. आर. कारमोरे
वाणिज्य

डॉ. आय. के. सोमनाथे
मराठी

डॉ. पी. एम. कारमोरे
अर्थशास्त्र

डॉ. आर. के. निखाडे
वाणिज्य

डॉ. डब्ल्यू. जे. चौधरी
वाणिज्य

डॉ. व्ही. एम. चंदनखेडे
इतिहास

डॉ. व्ही. राजेश्याम
इंग्रजी

डॉ. एन. आर. अखुज
इंग्रजी

प्रा. एम. एन. ढाकरे
समाजशास्त्र

डॉ. आर. जी. कळसकर
वाणिज्य

डॉ. आर. एच. रामटेके
राज्यशास्त्र

डॉ. नयना शिरभाते
वनस्पती शास्त्र

डॉ. एम. एन. नरूले
रसायनशास्त्र

डॉ. आर. जी. गजभिये
रसायनशास्त्र

डॉ. एम. एस. आंबटकर
प्राणीशास्त्र

डॉ. पी. एन. अलोने
ग्रंथपाल

डॉ. एम. बी. कांबळे
मराठी

प्रा. एस. आर. सारवे
पदार्थ विज्ञान

प्रा. एस. डब्ल्यू अवघडे
रसायनशास्त्र

प्रा. जी. एस. बेले
इंग्रजी

डॉ. एस. आर. समदूरकर
गणीत

डॉ. व्ही. जी. मानवटकर
वनस्पतीशास्त्र

डॉ. ए. एम. भेंडे
प्राणीशास्त्र

डॉ. एन. डी. शंभरकर
पदार्थ विज्ञान

डॉ. स्वाती येवतकर
वनस्पतीशास्त्र

डॉ. पी. एस. तळे
इंग्रजी

प्रा. के. डी. वैद्य
समाजशास्त्र

प्रा. एम. पी. चिव्हाणे
रसायनशास्त्र

प्रा. फारिश अली
अर्थशास्त्र

प्रा. जे. आर. तोमर
भौतिकशास्त्र

प्रा. व्ही. के. बैलमारे
इंग्रजी

प्रा. सी. के. सातपुरे
मराठी

प्रा. आर. एस. बाभुळकर
जीवशास्त्र

प्रा. एन. पी. मेश्राम
वाणिज्य

शिक्षक वृंद

प्रा. एस. आय. बेले
इतिहास

प्रा. एम. के. बावणे
इंग्रजी, मराठी

प्रा. पी. डी. चांभारे
रसायनशास्त्र

प्रा. व्ही. पी. सुपारे
गणीत

प्रा. एस. डब्ल्यू. तडस
जीवशास्त्र

प्रा. एस. जी. डडमल
इंग्रजी

प्रा. डी. ए. वालदे
ई. एम. आर.

प्रा. जी. आर. कदमधाड
पीक शास्त्र

प्रा. आर. पी. आस्कर
ए. ई. टी.

प्रा. ए. व्ही. मोहोड
पीक शास्त्र

प्रा. एम. जे. खेकरे
आर. एम. आर. ई. एम.

शिक्षकेत्तर कर्मचारी वृंद

श्री. आय. एस. ठाकरे
वरिष्ठ लिपीक

श्री. एल. ए. डेकाटे
वरिष्ठ लिपीक

श्री. एस. बी. आत्राम
कनिष्ठ लिपीक

सौ. प्रतिभा इटनकर
कनिष्ठ लिपीक

श्री. पी. जी. तेलतुंबडे
कनिष्ठ लिपीक

श्री. अशोक झाडे
ग्रंथालय परिचर

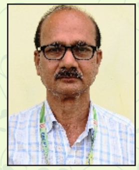
श्री. प्रदीप कापकर
ग्रंथालय परिचर

श्री. सुरेश सेलकर
ग्रंथालय परिचर

श्री. मुकेश हुलके
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. हर्षल उमरे
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. निलेश घाडगे
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. दिनेश निखाडे
प्रयोगशाळा परिचर

श्री. पी. व्ही. उईके
प्रयोगशाळा परिचर

श्री. गोपाल तुळसकर
प्रयोगशाळा सहाय्यक

श्री. पी. डब्ल्यू. धुळे
प्रयोगशाळा परिचर

श्री. एस. एन. पवार
सेवक

श्री. वाय. बी. घटे
सेवक

श्री. आर. टी. तुळसकर
सेवक

श्री. पी. व्ही. इटनकर
सेवक

श्री. एम. आर. इखार
प्रयोगशाळा परिचर

श्री. पी. व्ही. कांबळे
प्रयोगशाळा परिचर

श्री. डी. एस. रंगारी
कनिष्ठ लिपीक

श्री. व्ही. एम. झाडे
सेवक

श्री. एम. जे. पडोळे
प्रयोगशाळा परिचर
(समायोजित)

श्री. बी. एल. कडू
प्रयोगशाळा परिचर
(समायोजित)

श्री. एस. बी. बोडखे
प्रयोगशाळा परिचर
(समायोजित)

श्री. ए. व्ही. पाटील
प्रयोगशाळा परिचर
(समायोजित)

नॅक द्वारा B++ ने मानांकित

विद्या विकास कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, समुद्रपूर

महाविद्यालयात शिकविले जाणारे अभ्यासक्रम

पदवी विभाग (Under Graduate Section)

१.	बी. ए. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता ३२० व २२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
२.	बी. ए. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १००	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
३.	बी. ए. भाग – ३	प्रवेश क्षमता १२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
४.	बी. ए. भाग – ३	प्रवेश क्षमता १००	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
५.	बी. कॉम. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
६.	बी. कॉम. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १००	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
७.	बी. कॉम. भाग – ३	प्रवेश क्षमता १२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
८.	बी. एस्सी. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	अनुदानित	इंग्रजी माध्यम
९.	बी. एस्सी. भाग – १ व २	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १००	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
१०.	बी. एस्सी. भाग – ३	प्रवेश क्षमता १२०	अनुदानित	इंग्रजी माध्यम

(For B. Sc. Group - 1 = Botany, Zoology, Chemistry & Group - 2 = Physics, Chemistry, Mathematics & Group 3 P. Com. Compulsary Language for B. Sc. 1st = Marathi + English)

एकुण प्रवेश क्षमता = २०८० (अनुदानित – १४८०, विनाअनुदानित – ६००)

कनिष्ठ विभाग (Junior College Section)

१.	११ वी व १२ वी कला	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
२.	११ वी व १२ वी कला+वाणिज्य (सं)	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	अनुदानित	मराठी माध्यम
३.	११ वी व १२ वी कला	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	विना अनुदानित	मराठी माध्यम
४.	११ वी व १२ वी विज्ञान	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	अनुदानित	इंग्रजी माध्यम
५.	११ वी व १२ वी विज्ञान	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १२०	विना अनुदानित	इंग्रजी माध्यम
६.	११ वी व १२ वी विज्ञान	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी १००	विना अनुदानित	इंग्रजी माध्यम
७.	११ वी व १२ वीा एइटी	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी २०	अनुदानित	मराठी माध्यम
८.	११ वी व १२ वी आर.एम.आर.इ.एम.	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी २०	अनुदानित	मराठी माध्यम
९.	११ वी व १२ वी संगणक शास्त्र	प्रवेश क्षमता प्रत्येकी २०	विना अनुदानित	इंग्रजी माध्यम

एकुण प्रवेश क्षमता = १५२० (अनुदानित – ८४०, विनाअनुदानित – ६८०)

पदव्युतर विभाग (Post Graduate Section)

१.	एम. ए. मराठी	प्रवेश क्षमता ८०	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
२.	एम. ए. समाजशास्त्र	प्रवेश क्षमता ८०	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
३.	एम. ए. इतिहास	प्रवेश क्षमता ८०	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
४.	एम. कॉम.	प्रवेश क्षमता ८०	कायम विनाअनुदानित	मराठी माध्यम
५.	एम. एस्सी. रसायनशास्त्र	प्रवेश क्षमता २०	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
६.	एम. एस्सी. वनस्पतीशास्त्र	प्रवेश क्षमता २०	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
७.	एम. एस्सी. भौतीकशास्त्र	प्रवेश क्षमता २०	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
८.	एम. एस्सी. प्राणीशास्त्र	प्रवेश क्षमता २०	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम
९.	एम. एस्सी. गणीत	प्रवेश क्षमता २०	कायम विनाअनुदानित	इंग्रजी माध्यम

एकुण प्रवेश क्षमता = ४२० (कायम विनाअनुदानित)

(सत्र २०१६–१७ पासुन मराठी, इतिहास व वाणिज्य विषयाचे व सत्र २०२२–२३ पासुन रसायनशास्त्र, वनस्पतीशास्त्र भौतीक शास्त्र, प्राणीशास्त्र, व गणीत विषयांचे संशोधन केन्द्र म्हणुन रा. तु. म. नागपूर कडून मान्यता)

यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक द्वारा महाविद्यालयात चालविण्यात येत असलेले कोर्स

१. पूर्व तयारी (१० वी व १२ वी नापास विद्यार्थ्यांकरीता)
२. बी. ए. व बी. कॉम. (१२ वी पास विद्यार्थ्यांकरीता)
३. एम. बी. ए. (कोणत्याही शाखेचा पदवीधर)
४. एम. ए. (इंग्रजी) (कोणत्याही शाखेचा पदवीधर)